

SESTANEK IN SEMINAR ODBORA ZA CIVILNO ZAŠČITO ZVEZE NATO NATO Civil Protection Committee Meeting and Seminar

Milena Dobnik Jeraj*

Povzetek Abstract

V Bakuju, glavnem mestu kavkaške države Azerbajdžan, sta od 8. do 11. septembra 2003 potekala seminar in sestanek Odbora za civilno zaščito zveze NATO. Udeležilo se ju je okoli 80 predstavnikov iz 23 držav članic zveze NATO, Partnerstva za mir in tudi držav Evromediteranskega dialoga. Naslov seminarja je bil Pripravljenost na zaščito civilnih prebivalcev pred nesrečami oziroma napadi z RKB-sredstvi in ustvarjanje regionalnega zaupanja. Tej temi je bil namenjen tudi velik del sestanka.

The NATO Civil Protection Committee held a meeting and seminar in Baku, the capital of the Caucasian state Azerbaijan, from 8 to 11 September 2003. About 80 representatives from 23 NATO countries, Partnership for Peace countries and Mediterranean Dialog countries participated at the event. The title of this year's seminar was Civil Preparedness for CBR Scenarios and its Impact on Regional Confidence Building; this topic was also one of the key issues discussed at the meeting.

Seminar odbora poteka enkrat na leto. Mesto Baku je bilo izbrano, ker želijo imeti tudi nekdanje države Sovjetske zveze aktivno vlogo v programu Partnerstvo za mir zveze NATO. Azerbajdžan je od leta 1992 samostojna država, z NATOM pa sodeluje od leta 1994.

Tema letošnjega seminarja je bila pripravljenost na zaščito civilnih prebivalcev pred nesrečami oziroma napadi z RKB-sredstvi in vpliv na ustvarjanje regionalnega zaupanja. Prvi del seminarja je obsegal plenarna predavanja, v drugem pa je delo potekalo v skupinah. Seminar se je končal z branjem poročil na plenarnem zasedanju.

Uvodoma je Stephen C. Orosz, namestnik pomočnika generalnega sekretarja zveze NATO, poudaril zavezanost zveze NATO, da poskrbi za varnost prebivalcev, in predstavil ključne mehanizme, ki jih je NATO razvila za zagotavljanje večje zaščite ob morebitnih napadih ali nesrečah z RKB-sredstvi. Poudaril je velik pomen sodelovanja držav v aktivnostih zveze na tem področju, da bi tako dosegli čim večjo stopnjo varnosti.

Slovenija je bila na seminarju aktivno zastopana. Matjaž Šinkovec, veleposlanik in vodja Misije RS pri zvezi NATO in ZEU, je v uvodnem predavanju predstavil temeljne vidike pripravljenosti na grožnje z RKB-sredstvi, se zavzel za čim boljšo pripravljenost nacionalnih ustanov na tem

področju in hkrati poudaril potrebo po krepitvi meddržavnega, regionalnega in širšega sodelovanja. Predstavil je tudi izkušnje Slovenije na tem področju.

Delovne skupine so razpravljale o dveh temah: o pripravljenosti in o odzivu na morebitne nesreče oz. napade z RKB-sredstvi (po dve skupini sta obravnavali eno temo). Priporočila, ki so izšla iz razprav, se nanašajo predvsem na večjo zavezanost držav, da poskrbijo za ustrezne preventivne ukrepe in izboljšajo pripravljenost na odziv tako na nacionalni ravni kot tudi na ravni NATA. Razprava je prinesla tudi predlog, da bi se določili skupni standardi na tem področju, ki bi jih morale upoštevati vse države članice; tako naj bi nekako presegli dosedanje merilo prostovoljnosti držav pri vključevanju v aktivnosti NATA na tem področju. Ob tem pa so bila tudi jasno izražena stališča, da so ureditve po državah zelo različne in da bo do skupnega jezika še dolga pot.

Milena Dobnik Jeraj, slovenska predstavnica v Odboru za civilno zaščito, je usmerjala razpravo v eni od štirih delovnih skupin. Živahna razprava je pokazala različnost mnenj in stališč glede sodelovanja držav na tem področju, posebej glede civilno-vojaškega sodelovanja. Skupni imenovalec je bila ugotovitev, da naj bi se države resneje zavezale k skupnemu ukrepanju ob tovrstnih nesrečah oz. napadih in za to tudi razvile oz. nadgradile mehanizme zveze NATO.

Zaščiti prebivalcev pred morebitnimi nesrečami oziroma napadi z RKB-sredstvi je bila namenjena tudi večina točk sestanka Odbora za civilno zaščito. Prav ta odbor je

* Ministrstvo za obrambo RS, Uprava RS za zaščito in reševanje, Kardejeva ploščad 21, Ljubljana, milena.dobnik.jeraj@urszr.si

Slika 1. Slovenska udeleženca ter predstavnika NATA in Azerbajdžana (foto: arhiv URSZR)
 Figure 1. Slovene participants and representatives from NATO and Azerbaijan (photo: URSZR)

namreč eden ključnih NATO-vih odborov pri izvajanju aktivnosti, ki so opredeljene v NATO-vem Akcijskem načrtu za izboljšanje civilne pripravljenosti pred morebitnimi napadi z RKB-sredstvi na civilno prebivalstvo (CEP Action Plan).

Druge obravnavane teme na sestanku so bile: civilno-vojaško sodelovanje; aktivnosti skupine strokovnjakov za sisteme opazovanja, obveščanja in alarmiranja; zaščita kritične infrastrukture; informiranje javnosti ob krizah; preseljevanje prebivalcev ob nesrečah in krizah; postopki kriznega upravljanja; poročilo o delu Evroatlantskega centra za usklajevanje pomoči ob nesrečah in priprave na seminar odbora prihodnje leto. Predstavljen je bil tudi napredek pri pripravi Neobvezujočih smernic in minimalnih standardov na področju RKB-zaščite (Non-binding Guidelines and Minimum Standards), ki jih skupaj pripravljajo Finska, Norveška in Švedska.

Slovenija sodeluje v aktivnostih NATO-vega Akcijskega načrta, saj je to eden ključnih mehanizmov za izboljšanje civilne pripravljenosti na nesreče oz. napade z RKB-sredstvi. Akcijski načrt naj bi zagotavljal poglobljeno sodelovanje tako med delovnimi telesi in organi znotraj NATA kot tudi z mednarodnimi organizacijami, ki delujejo na tem področju. Sodelovanje je potrebno tudi med pristojnimi za to področje v Sloveniji, posebej med slovenskimi predstavniki v podobnih Višjega odbora za civilno krizno načrtovanje; nujna sta izmenjava informacij in usklajeno delovanje.

Gostitelji so se izkazali z zelo dobro organizacijo sestanka in gostoljubnostjo, hkrati pa je bil njihov pristop k nekaterim vprašanjem prava obogatitev za včasih »evropocentrične« razprave. Udeleženci sestanka smo se poklonili tudi spomenu na več kot 300 prebivalcev Bakuja, pobitih ob osamosvojitvi države leta 1992.